

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

Plats och tid: Runda rummet, den 15 december 2017, kl. 10:00-11:30

Beslutande: Lena Micko (S)
Anders Henriksson (S)
Anders Knape (M)
Ida Legnemark (V) tjänstgör istället för Emil Broberg (V)
Karin Thomasson (MP)
Henrik Fritzson (S) tjänstgör istället för Boel Godner (S)
Peter Roslund (S)
Katrín Stjernfeldt Jammeh (S)
Peter Olofsson (S) tjänstgör istället för Johan Nyhus (S)
Anna Fransson (S) tjänstgör istället för Karin Wanngård (S)
Daniel Helldén (MP) tjänstgör istället för Birgitta Losman (MP)
Anna Hövenmark (V)
Elisabeth Unell (M)
Suzanne Frank (M)
Anders Ågren (M)
Irene Svenonius (M)
Carola Gunnarsson (C)
Eva Nypelius (C)
Helene Odenjung (L)
Monica Selin (KD)
Jenny Nordahl (SD) tjänstgör istället för Michael Rosenberg (SD)

Ersättare: Ulf Olsson (S) Inger KällgrenSawela (M)
Peter Lindroth (S) Stefan Svensson (M)
Helen Eliasson (S) Jonas Ransgård (M)
Bertil Kinnunen (S) Marith Hesse (M)
Elin Norén (S) Carl Johan Sonesson (M)
Mats Gerdau (M)
Gustav Hemming (C)
Lina Nordquist (L)

Adjungerande Mats Eriksson (M)
ledamöter: Joakim Larsson (M)

Underskrifter: Sekreterare _____ Paragraf 222 - 261
Karin Särnä

Ordförande _____
Lena Micko

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

Innehållsförteckning

Delegation till arbetsutskottet	2017/§222
Firmatecknare för Sveriges Kommuner och Landsting	2017/§223
Prioriterade EU-frågor för Sveriges Kommuner och Landsting 2018	2017/§224
Hållbarhetsrapportering för SKL avseende 2017	2017/§225
En generell rätt till kommunal avtalssamverkan (SOU 2017:77)	2017/§226
Strategi för hälsa	2017/§227
Verksamhetsplan och budget 2018	2017/§228
Vissa förslag om personlig assistans	2017/§229
Kommunal tillstyrkan av vindkraft	2017/§230
Elmarknadslag	2017/§231
Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan	2017/§232
Miljötillsyn och sanktioner - en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet (SOU 2017:63)	2017/§233
Ny målstyrning för trafiksäkerheten	2017/§234
Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020-2023	2017/§235
Altaner, solcellspaneler och solfångare i PBL	2017/§236
Vinterdäckskrav för tunga vägfordon	2017/§237
Personuppgiftsbehandling m.m. i samband med försäkringsmedicinska utredningar	2017/§238
Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer	2017/§239
Utredningar avseende vissa skador och dödsfall	2017/§240
Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa	2017/§241
Avtal 18 Mål och inriktning	2017/§242
Överenskommelse om utvidgad tillämpning av villkoren för Avgiftsbefrielseförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL	2017/§243

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

Innehållsförteckning, forts.

Premier för avtalsförsäkringarna AGS-KL, TFA-KL och Avgiftsbefrielseförsäkring	2017/§244
Information om ärenden gällande Överenskommelser mellan Staten och Sveriges Kommuner och Landsting	2017/§245
Överenskommelse om handlingsplan för digitalisering i skolan mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting	2017/§246
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om Öppen förskola och svenskundervisning	2017/§247
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kortare väntetid i cancervården	2017/§248
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om barnhälsovård m m	2017/§249
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om professionsmiljarden	2017/§250
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om personalmiljarder	2017/§251
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om psykisk hälsa	2017/§252
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om patientmiljard	2017/§253
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om nationella kvalitetsregister	2017/§254
Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om Försäkringsmedicinska utredningar för 2018	2017/§255
Överenskommelse om samverkansformer mellan SKL och vård- och omsorgssektorn samt personlig assistans för att förebygga korruption och otillbörlig påverkan	2017/§256
Anmälningar för kännedom 2017-12-15	2017/§257
VD informerar	2017/§258
Förbundets priofrågor	2017/§259
Inför besök från Teracom	2017/§260
Ett samhällsnät för ökad krisberedskap, besök av Åsa Sundberg och Anders Molnar, Teracom	2017/§261

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§222

Dnr: 17/04696

Delegation till arbetsutskottet

Sammanfattning

Under februari månad 2018 har SKLs styrelse inget sammanträde. Beredskap bör därför finnas för att kunna hantera ärenden som kräver ett snabbt politiskt ställningstagande. Framför allt gäller det besvarande av inkomna remisser med kort svarstid.

Tidigare år har styrelsen delegerat till arbetsutskottet att vid behov under perioder besluta i remissärenden med kort svarstid. Partier i styrelsen, som inte är representerade i arbetsutskottet, har då haft möjlighet att lämna synpunkter i dessa ärenden.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 1

att delegera till arbetsutskottet att under perioden 27 januari – 14 mars 2018 besluta i remissärenden m.m. som kräver ett snabbt politiskt ställningstagande, samt

att bereda Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna möjlighet att lämna synpunkter i de remissärenden som ska besvaras politiskt.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§223

Dnr: 16/05830

Firmatecknare för Sveriges Kommuner och Landsting

Sammanfattning

I stadgarna för Sveriges Kommuner och Landsting anges att förbundets firma tecknas av styrelsen eller den eller de som styrelsen utser. Firmateckningsrätten är individuell, vilket framgår av beslutsordningen men däremot inte av tidigare protokollsutdrag. Därför behöver protokollsutdraget förtydligas.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 2

att följande personer, var för sig, har rätt att från och med den 15 december 2017 teckna firma för Sveriges Kommuner och Landsting:

Förbundsordförande Lena Micko
Vd Vesna Jovic
Avdelningschef Lena Dahl
Ekonomi- och finanschef Marcus Norberg
Sektionschef Katarina Wästlund
Controller Eiler Engberg

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§224

Dnr: 17/05339

Prioriterade EU-frågor för Sveriges Kommuner och Landsting 2018

Sammanfattning

EU-perspektivet ska enligt Sveriges Kommuner och Landstings verksamhetsplan genomsyra förbundets verksamhet. Kansliet har, som en vägledning för SKL:s EU-arbete, gjort en övergripande bedömning av vilka politiska processer inom unionen som är särskilt viktiga för förbundet och dess medlemmar att följa under 2018.

Förslaget utgår från aktuella EU-frågor samt kommissionens arbetsprogram för 2018.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 3

att godkänna föreliggande förslag till prioriterade EU-frågor för Sveriges Kommuner och Landsting 2018, samt

att bilägga en sammanfattning av ärendet till verksamhetsplan och budget för 2018.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§225

Dnr: 17/05402

Hållbarhetsrapportering för SKL avseende 2017

Sammanfattning

Från och med räkenskapsår som inleds efter 31 december 2016 ska större företag hållbarhetsrapportera. Hållbarhetsrapporten ska innehålla de hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat samt konsekvenserna av verksamheten. Rapporten ska omfatta områdena miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 4

att uppdra åt kansliet att arbeta vidare med hållbarhetsrapporteringen enligt inriktningen i promemorian daterad den 16 november 2017, samt

att hållbarhetsrapporten ska redovisas som en del av årsredovisningen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§226

Dnr: 17/05236

En generell rätt till kommunal avtalssamverkan (SOU 2017:77)

Sammanfattning

Delbetänkandet tar i huvudsak upp frågan om generell avtalssamverkan mellan kommuner. I betänkandet föreslås en ändring i kommunallagen som öppnar för avtalssamverkan mellan kommuner utan hinder av lokaliseringsprincipen. Dessutom föreslås att en rätt att delegera beslutanderätt till anställda i annan kommun inom ramen för sådan samverkan. I konsekvens med dessa förslag lämnas också förslag på vissa följdändringar i speciallagstiftning – bl.a. i socialtjänstlagens bestämmelse om avtalssamverkan.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 5

att avge yttrande till finansdepartementet över kommunutredningens delbetänkande ”En generell rätt till kommunal avtalssamverkan” (SOU 2017:77).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§227

Dnr: 17/03430

Strategi för hälsa

Sammanfattning

SKL:s kongress beslutade i november 2015 att förbundet under perioden 2016-2019 tillsammans med kommuner, landsting och regioner ska ”ta fram en sammanhållen långsiktig strategi för framtidens hälso- och sjukvård och omsorg”. Efter en bred förankring med förtroendevalda och chefer i ledande ställning i kommuner, landsting och regioner har ett förslag på struktur för strategin tagits fram. Strategin omfattar skola, socialtjänst, vård och omsorg och hälso- och sjukvård. Den innehåller förslag på gemensamma och mätbara mål och indikatorer.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 6

att anta Strategi för hälsa

att stödja kommuner, landsting och regioner i arbetet för att de gemensamma målen i Strategi för hälsa ska uppnås år 2022

att uppdra åt VD att återkomma med en genomförandeplan för hur förbundet kan stödja, samordna och följa upp arbetet med strategin och, tillsammans med medlemmarna, utveckla den.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§228

Dnr: 17/04479

Verksamhetsplan och budget 2018

Sammanfattning

Prioriterade frågor som ingår i verksamhetsplanen har diskuterats på styrelseseminarium i september och i AU under hösten. Prioriterade EU-frågor för Sveriges Kommuner och Landsting 2018 infogas i verksamhetsplanen efter styrelsens beslut om det ärendet i december.

Den budget som presenteras är en preliminär budget. Detta beror framför allt på att omfattningen av externfinansierade projekt är svår att prognostisera då många beslut fattas under december månad. Det finns också en osäkerhet i sålda tjänster då flera avdelningar ännu inte har slutgiltigt fastställt sin verksamhetsplan för 2018.

Nuvarande budget- och styrmodell är i stort oförändrad sedan 2005. Det finns anledning att se över modellen inför nästa kongressperiod och göra lämpliga justeringar redan inför 2019.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 7

att godkänna förslaget, med föreslagna ändringar, till verksamhetsplan och budget för 2018.

att uppdra till Vd att se över SKL:s budget- och styrmodell och ge förslag till en ny modell till styrelsens möte den 15 juni 2018.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§229

Dnr: 17/06067

Vissa förslag om personlig assistans

Sammanfattning

Promemorian tar i huvudsak upp frågan om att tills vidare ta bort bestämmelsen om tvåårsomprövningar av assistansersättningen i socialförsäkringsbalken samt om införande av nya bestämmelser i LSS som innebär att assistans ska kunna beviljas för väntetid och beredskap under den enskildes dygnsvila samt för tid mellan preciserade hjälpbehov vid aktiviteter utanför den plats där den enskilda regelbundet vistas.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 8

att avge yttrande till socialdepartementet över promemorian Vissa förslag om personlig assistans.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§230

Dnr: 17/04437

Kommunal tillstyrkan av vindkraft

Sammanfattning

Rapporten innehåller en redovisning av ett gemensamt uppdrag till Statens Energimyndighet och Naturvårdsverket att följa upp och analysera hur planering och tillståndsprocessen har utvecklats efter att vägledningen om kommunal tillstyrkan togs fram av myndigheterna 2015. I rapporten föreslås att kravet på kommunal tillstyrkan (det s.k. vetot) fört tillstånd till anläggningar för vindkraft avskaffas.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 9

att avge yttrande, med föreslagna ändringar, till miljö- och energidepartementet över Statens energimyndighets och Naturvårdsverkets rapport om kommunal tillstyrkan av vindkraft.

Särskilt Yttrande

Miljöpartiet och Vänsterpartiet lämnar särskilt yttrande enligt bilaga.

Styrelsen
2017-12-15

Ärendnr
17/04437

Särskilt yttrande från Miljöpartiet och Vänsterpartiet

Kommunal tillstyrkan av vindkraft

Ärendenummer: 17/04437, Styrelseärende 9

Miljöpartiet och Vänsterpartiet tillstyrker förslaget att upphäva bestämmelsen i 16 kap. 4 § i miljöbalken, Kommunal tillstyrkan av vindkraft.

Beslutet om tillstyrkan kom till för att få en snabbare tillståndsprocess när man tog bort kraven på detaljplan och bygglov för stora tillståndspliktiga vindkraftverk. Resultatet har blivit det motsatta. Det är idag en rättsosäker dubbelprövning eftersom kommunens beslut inte kan överklagas och det inte heller finns kriterier för vad kommunen ska grunda sitt beslut på.

Kommunerna har även utan tillstyrkan kvar sitt inflytande över vindkraftens lokalisering genom översiktsplanprocessen och som en viktig remissinstans i tillståndsprövningen. Den miljöprövning som sker är fullgod och det finns ingen anledning att betrakta vindkraft på annat sätt än annan tillståndspliktig verksamhet.

Idag är det bara, förutom vindkraft, kärnkraft och annan jämförbar miljöfarlig verksamhet, t.ex. uranbrytning, som kräver kommunal tillstyrkan.

Vi ser positivt på att göra lokalsamhället mer delaktiga i energiomställningen och anser att ett regelverk för bygdemedel inom vindkraft är en god idé att gå vidare med.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§231

Dnr: 17/04685

Elmarknadslag

Sammanfattning

I promemorian finns ett förslag till en ny Elmarknadslag som, tillsammans med den redan beslutade Elsäkerhetslagen, ska ersätta den nuvarande Ellagen. Syftet med förslaget är att göra en redaktionell och systematisk bearbetning av den gällande elmarknadslagstiftningen. Förslaget innebär även några smärre materiella ändringar bl.a. lättnader för mikroproducenter av förnybar el.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 10

att avge yttrande till Miljö- och energidepartementet över betänkandet Elmarknadslag (Ds 2017:44).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§232

Dnr: 17/04836

Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan

Sammanfattning

Rapporten tar i huvudsak upp frågan om hur den kommunala livsmedelskontrollen kan stärkas via färre, men större kontrollmyndigheter (minst 3 årsarbetare) senast år 2025.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 11

att avge yttrande till Näringsdepartementet över betänkandet Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan (2017:9).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§233

Dnr: 17/04840

Miljötillsyn och sanktioner - en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet (SOU 2017:63)

Sammanfattning

Betänkandet tar i huvudsak upp frågan om hur den framtida miljötillsynen ska vara organiserad och om det finns behov av förändringar i lagstiftningen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 12

att avge yttrande till Miljö- och energidepartementet över betänkandet Miljötillsyn och sanktioner - en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet (SOU 2017:63).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§234

Dnr: 17/05164

Ny målstyrning för trafiksäkerheten

Sammanfattning

Rapporten tar i huvudsak upp frågan om konsekvenser av vald definition av allvarligt skadade på väg, ett slutgiltigt förslag på etappmål för omkomna och allvarligt skadade i vägtrafiken efter 2020 samt att förtydliga hur ett av måtten som föreslagits för att följa upp död och skador i transportsystemet – DALY (Disability Adjusted Life Years eller Funktionsjusterade levnadsår) – kan användas.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 13

att avge yttrande, med föreslagen ändring, till Näringsdepartementet över betänkandet Ny målstyrning för trafiksäkerheten.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§235

Dnr: 17/05305

Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020-2023

Sammanfattning

Elnät är en monopolverksamhet där priserna på senare år ökat betydligt mer än investeringar och räntekostnader, särskilt för Vattenfall, Fortum/Ellevio och Eon. Prismodellen har till stor del varit oreglerad, vilket medfört omfattande domstolsprocesser. Domstolarna har i huvudsak gått på bolagens linje och tillåtit större prisökningar. Med förslaget skulle företagens intäkter varit drygt 5 miljarder kronor lägre per år 2016–2017, främst till följd av lägre tillåtna kalkylräntor.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 14

att avge yttrande till Miljö- och energidepartementet över betänkandet Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020-2023 (Ei R2017:07).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§236

Dnr: 17/05369

Altaner, solcellspaneler och solfångare i PBL

Sammanfattning

Rapporten utgör en delredovisning tillhörande regeringsuppdraget ”Uppdrag att utreda ytterligare undantag från krav på bygglov samt se över kraven på anmälan enligt plan- och byggförordningen”. Delrapporten ger förslag på förändrad bygglovsplikt för altaner respektive solcellspaneler och solfångare. Förslagen är inte fullständiga och därför svåra att bedöma konsekvenserna av. Vissa av de frågor som kvarstår kommer att belysas i det fortsatta arbetet med resterande delar av det större regeringsuppdraget.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 15

att avge yttrande, med föreslagen ändring, till Näringsdepartementet över betänkandet Altaner, solcellspaneler och solfångare i PBL - 2017:26.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§237

Dnr: 17/05058

Vinterdäckskrav för tunga vägfordon

Sammanfattning

Promemorian tar i huvudsak upp förslag till ändring i 4 kap. 18a§ trafikförordningen (1998:1276). Idag finns det krav på att tunga fordon vid färd på väg ska vara försedda med vinterdäck eller likvärdig utrustning på fordonets drivaxlar under perioden 1 december-31 mars när vinterväglag råder. I promemoria föreslås att samtliga axlar, inte bara drivaxeln, ska ha vinterdäck under perioden. Dessa krav gäller idag för personbilar och andra lätta fordon.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 16

att avge yttrande till Näringsdepartementet över promemorian Vinterdäckskrav för tunga vägfordon.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§238

Dnr: 17/05481

Personuppgiftsbehandling m.m. i samband med försäkringsmedicinska utredningar

Sammanfattning

I promemorian lämnas bedömningar kring dataskyddsförordningen som bedöms ge stöd för den personuppgiftsbehandling som följer av förslaget till ny lag om försäkringsmedicinska utredningar. Vidare bedöms att genom göra patientdatalagen tillämplig, med de förändringar som föreslås, bör detta leda till en tydligare reglering för de vårdgivare och den hälso- och sjukvårdspersonal som ska utföra försäkringsmedicinska utredningar och därmed en mer rättssäker reglering och ett starkare integritetsskydd för den enskilde.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 17

att avge yttrande till Socialdepartementet över Promemorian personuppgiftsbehandling m.m. i samband med försäkringsmedicinska utredningar.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§239

Dnr: 17/05052

Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer

Sammanfattning

Promemorian tar i huvudsak upp frågan om de rättsliga förutsättningarna för att med stöd av lagen om vård av unga (LVU) omedelbart omhänderta barn och unga som befinner sig i Sverige men har hemvist utomlands. Förslag lämnas till författningsändringar för att tydliggöra att svenska myndigheter kan besluta om omedelbart omhändertagande av barn i sådana situationer.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 18

att avge yttrande till socialdepartementet över promemorian Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer – Ds 2017:49.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§240

Dnr: 17/05134

Utredningar avseende vissa skador och dödsfall

Sammanfattning

I promemorian föreslås en del författningsändringar för att göra Socialstyrelsens utredningsverksamhet mer effektiv och ändamålsenligt. Det föreslås bland annat att utredningsverksamheten ska utvidgas och gälla för fler fall än där barn och vuxna avlidit. Fall där barn utsatts för grov misshandel ska utredas och för både barn och vuxna försök, förberedelse till stämpling till mord eller dråp utredas.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 19

att avge yttrande till socialdepartementet över promemorian Utredningar avseende vissa skador och dödsfall (Ds 2017:47).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§241

Dnr: 17/04364

Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa

Sammanfattning

Betänkandet tar upp att välfärdspolitiken utgör ett centralt verktyg i arbetet för jämlika villkor och möjligheter, att det måste vara långsiktigt, systematiskt och dynamiskt i relation till ett föränderligt samhälle, samt bedrivs på ett sätt som skapar delägarskap bland berörda aktörer.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 20

att avge yttrande över betänkandet Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa (SOU 2017:47).

Reservation

Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna lämnar en reservation enligt bilaga.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting
2017-12-15

*Reservation från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och
Kristdemokraterna, Styrelsen 2017-12-15*

Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa

Alliansen reserverar sig mot beslut till förmån för eget yrkande att följande yttrande ska gälla:

Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa (SOU 2017:47)

Kommissionen för jämlik hälsa har lämnat förslag på inriktning och åtgärder för att minska hälsoklyftorna i samhället. SKL konstaterar att en god och jämlik hälsa är en del och grund för det arbete som dagligen utförs hos förbundets medlemmar.

Slutbetänkandet omfattar både önskemål och förslag som riktas mot olika beslutsnivåer med brister i konsekvensanalys av självstyrelse, proportionalitet och finansieringsprincip vad gäller SKL:s medlemmar. Kommissionen konstaterar att slutprodukten till sin karaktär bör betraktas som ”rekommendationer” vars lämplighet varje huvudman får bedöma.

Kommissionen väljer att betrakta människor i socioekonomiskt utsatta områden som en homogen grupp. Det är ett förenklat synsätt som ytterligare förstärker att det är på den lokala nivån välfärden ska utformas, i dialog med medborgarna.

Sammanfattning

SKL konstaterar att en god folkhälsa är en del och en viktig grund för det arbete som dagligen utförs i landets kommuner, landsting och regioner.

SKL konstaterar att förbundet är en medlemsorganisation som ska tillvarata och driva medlemmarnas frågor.

SKL konstaterar att folkhälsopolitik precis som övriga politikområden utvecklas genom respekt för självstyrelse, proportionalitet och finansieringsprincip.

SKL konstaterar att folkhälsa som horisontellt mål finns hos medlemmarna, så även ”folkhälsobokslut”.

SKL saknar perspektiv som rör digitalisering, funktionshinder och jämställdhet.

SKL saknar en fördjupad analys över hur stödet till barn i missbruksfamiljer kan stärkas och utvecklas.

Övergripande synpunkter

SKL är en medlemsorganisation för landets 310 kommuner, landsting och regioner med ett mandat, att teckna centrala löneavtal. I övriga frågor har SKL ingen beslutsrätt över medlemmarna. SKL tror på det goda exemplets makt och har konsekvent arbetat med Öppna Jämförelser (ÖJ), att sprida exempel på koncept och metoder samt stöttar och utvecklat det goda ledarskapet. SKL har traditionellt inte arbetat med ”pekpinnar” eller ”rekommendationer”. Mot den bakgrunden kommer SKL att avgränsa yttrandet till främst de delar kommuner, landsting och regioner har ett formellt ansvar.

Andelen kroniska sjukdomar som går att förebygga är hög, mer än 80 procent. Samhället kan bidra med kunskap och stöd, men det går inte att bortse från individens eget ansvar. När det gäller livsstilsrelaterade sjukdomar ska och kan samhället stödja, men beslutet är individens. Det är lätt att plocka fram regelblocket, men det som rör livsstil som Kost, Rökning, Alkohol och Motion (KRAM) är komplext. Enligt Folkhälsomyndighetens rapport 2016 är mer än varannan svensk i åldern 16 till 64 överviktig eller fet. Som en följd av det ökar barnfetman. Det finns ett tydligt samband mellan övervikt/fetma och somatisk och psykisk ohälsa. Trots det tar kommissionen knappt upp vikt som en faktor för folkhälsa.

SKL hade gärna sett ett tydligare funktionshinderperspektiv i betänkandets analyser och förslag. Det är väl känt att förekomsten av en funktionsnedsättning avsevärt påverkar den somatiska hälsan. Vidare saknar SKL ett resonemang om den digitala utveckling och dess påverkan – positiv som negativ – på jämlikhet i hälsa. Även kulturens roll för jämlik hälsa saknas.

SKL hade även välkomnat en fördjupad analys över hur stödet till barn som växer upp i familjer med missbruk kan stärkas och utvecklas. Personer som vuxit upp i familjer med missbruk och/eller psykisk sjukdom beräknas ta i anspråk en fjärdedel av samhällets årliga kostnader för psykisk sjukdom och missbruksvård.

Kommissionens förslag om att kommunerna ska verka för att det finns en likvärdig tillgång till privat och offentlig service i alla livsskeden, utifrån behov och oavsett människors resurser, är bra men bortser från den verklighet kommunerna lever i med behov av ständiga prioriteringar och avväganden mellan olika behov och tillgängliga resurser. Detta gäller särskilt glesbygdsområden där staten dragit tillbaka stor del av sin service

SKL är positiv till förslaget att regeringen bör tillse att relevanta myndigheter finns närvarande och bidrar till att lyfta utsatta områden, motverka segregation och stödja kommuner i arbetet med att främja socialt hållbara boendemiljöer. Över tid har

statlig verksamhet tenderat att försvinna från dessa områden och därigenom bidragit till att områdena blivit allt mer ensidiga och isolerade.

Tidigt stöd till familjer

SKL konstaterar att kommissionens krav på familjecentraler eller motsvarande finns i merparten av landet, kommuner och landsting i samverkan.

SKL avstyrker att socialtjänstens hembesöksprogram utökas enbart på kriteriet att vårdnadshavaren bor i ett utanförskapsområde.

SKL konstaterar att ska barnbidraget undantas från försörjningsstödet beräkningsunderlag ska finansieringsprincipen tillämpas.

BVC har ett uppföljningsansvar med hembesök hos nyblivna mödrar/primära vårdnadshavare. Besök från socialtjänsten ska ske enligt socialtjänstlagen, inte enbart på grund av ett områdes socioekonomiska klassificering.

Förskola och skola

SKL är positiv till en sammanhållen barn-, elev- och ungdomshälsa.

SKL avstyrker förslaget om en nationell garanti för heltid i förskolan för barn till föräldralediga.

SKL avstyrker att Skolverket ska utveckla nationella likvärdighetsmått.

SKL avstyrker att skolmyndigheten ges uppdraget att utarbeta riktlinjer för frånvaro i skolan.

SKL avstyrker förslaget om skärpta krav för utformning av skolgårdar.

SKL instämmer i att kommuner och landsting bör verka för att sex- och samlevnadsundervisningen i skolan utvecklas för att bättre leva upp till de frågor och situationer unga möter.

Kommissionen använder uttrycket ”skolmyndigheterna” före huvudmän vilket präglar förslagen. Dagens statliga detaljstyrning är hämmande, inte utvecklande för skolan.

Kommissionens mål att skolan ska bli ”en hälsofrämjande arena” med daglig fysisk aktivitet visar åter på kommissionens bristande verklighetsförankring. I Karlstad arbetar en skola med rörelseaktivitet på samtliga lektioner för att öka koncentrationen och öka lärandet. I Huddinge har en skola ”skolgårdslärare” för att främja lek och rörelse på rasten. Det är bara några goda exempel.

Det finns i dag rätt och möjlighet för äldre syskon att ha hel- eller deltidsnärvaro på förskolan beroende på behov, en del kommuner, som Stockholm, har infört generell heltid.

SKL har i projektet ”Plug In” med åtta regioner sänkt avhoppet från 12 till mellan 2-5 procent. Det arbetet kommer nu ytterligare att analyseras med målet att det kan bli en kunskapsmodell.

Första jobbet och livslångt lärande

SKL är positiv till att strukturer för ett livslångt lärande skapas i utbildningsväsendet.

SKL är positiv till att folkhögskolorna får en större roll i utbildning av nyanlända.

SKL är positiv till att öka det arbetsplatsförlagda inslaget i yrkesprogrammen.

SKL är positiv till att förenkla formerna för anställningsstöd för särskilt utsatta grupper.

Dagens och morgondagens yrkesliv kräver att vi alla är redo att inte bara byta jobb utan även kompetensutveckla oss. En utbildnings livslängd är kort sett till den tid vi ska arbeta. Det första jobbet vikt går inte att underskatta, särskilt för de som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Det krävs förändringar och förenklingar för att nyanlända och andra utsatta grupper ska få sitt första jobb. Välfärden är beroende av arbetade timmar och egenförsörjning avgörande för en god folkhälsa.

SKL vill betona vikten av att nyanlända lär sig svenska, det är nyckeln till integration och arbete. Det innebär krav på språkkunskaper och att SFI måste bli flexibla och mer uppsökande i bemärkelsen att undervisning sker på exempelvis öppna förskolan för att inte förlora de kvinnor som i samband med föräldraledighet riskerar att inte återvända till SFI.

SKL lyfter exemplet med studiestartsstöd som underlättar för särskilt utsatta grupper att ta sig in på arbetsmarknaden. Studiestartsstöd är ett bidrag för studier som införts i år. Det ska underlätta för arbetslösa personer med en kort tidigare utbildning, att utbilda sig för att kunna få ett jobb. Det gäller för studier på grundskole- och gymnasienivå.

Kommissionen skriver att det behövs mer flexibla möjligheter att komplettera tidigare ofullständiga studier och att ändra inriktning i arbetslivet. Det är exempelvis angeläget att det inrättas fler praktiska yrkesutbildningar med lägre inträdeskrav, inriktade på yrkesliv och som inte kräver gymnasieexamen. Dessa utbildningar skulle vara en andra chans för personer som inte slutfört gymnasiestudierna.

SKL ställer sig positivt till förslaget om validering så att möjligheter att komma in på arbetsmarknaden påskyndas. Vidare välkomnar förslaget om att förenkla och renodla antalet stödformer för arbetsgivare. Subventioner av anställningar måste vara lätta att förstå och upplevas trygga över tid. Att löpande ompröva villkoren för stöd för vissa individer med påtagliga svårigheter att få fäste på arbetsmarknaden gynnar varken individ eller arbetsgivare. Arbetsgivare inom offentlig sektor står inför komplexa utmaningar när det gäller att öppna sina verksamheter och skapa långsiktiga möjligheter i arbetslivet för personer med olika funktionssätt.

En breddad rekryteringsbas ställer nya krav på chefer och medarbetare i våra verksamheter. SKL efterlyser därför både långvariga och trygga anställningsstöd, men även bättre möjligheter till stöd för anställande chefer och arbetsplatser för att kunna möjliggöra en tillgänglig och inkluderande arbetsmiljö för delvis nya grupper på arbetsmarknaden. Ett fokus på att rusta individen för att göra hen anställningsbar måste kombineras med en diskussion kring och strategier för att också förändra våra arbetsplatser, för att dessa skall fungera bättre för fler.

SKL vill också lyfta fram vikten av en hälsofrämjande etableringsprocess för nyanlända. Hälsoaspekterna i etableringen behöver betonas mer då hälsan har en avgörande betydelse för människors möjlighet att delta i samhället, klara skolan, arbeta och leva ett självständigt liv.

Arbetsliv för alla

I Kommissionens analys av målgrupper som är i behov av förstärkta insatser för att klara av en gymnasieutbildning saknas personer med funktionsvariationer, och då främst kognitiva och/eller socialt påverkade funktioner till följd av psykiatriska diagnoser. Det innebär att de förslag på lösningar som presenteras, inte fullt ut beaktar hur arbetsmarknaden ska göras tillgänglig för den som har en arbetsförmåga som varierar över tid, som kanske går i skov, eller där en kognitiv nedsättning gör att särskilda anpassningar behövs. Lägre trösklar in på arbetsmarknaden behövs för dessa grupper, men även mer genomtänkta strategier för hur arbetsförmåga kan tillvaratas över tid och i en arbetsmarknad som i hög grad präglas av krav på kognitiva och sociala färdigheter.

Personer med funktionsnedsättning har arbete i lägre utsträckning än tidigare, samtidigt som LSS-daglig verksamhet är den insats inom LSS-lagstiftningen som ökar mest. Det är därför viktigt att beakta att för personer med funktionsnedsättning betyder ett avlönat arbete och sysselsättning en beslutad insats. Resonemang om incitament för till exempel arbetsgivare att satsa mer resurser på förebyggande och tidiga insatser saknas. Sociala utfallskontrakt är intressanta, inte minst i ett läge där staten kan vara med och betala för utfall och på så sätt flytta fokus från att betala ersättning inom sjukförsäkringssystemet till att investera i förebyggande åtgärder och insatser som stödjer återgång i arbete.

SKL anser att för att åstadkomma en högre delaktighet även för personer som i dag står långt ifrån arbetsmarknaden behöver formerna för särskilda (anpassade) arbeten utvecklas. Särskilda arbeten kan vara en väg in på arbetsmarknaden även för personer med psykiska, kognitiva och/eller socialt påverkade funktioner. En målgrupp är elever

som kommer ut från gymnasiesärskolan och som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. SKL efterlyser en tydligare politisk strategi för hur arbetsgivare inom offentlig sektor skall erbjudas möjligheter för att kunna bredda sin rekryteringsbas till personer som idag står utanför arbetsmarknaden, och där detta är en del av en (nationell) kompetensförsörjningsstrategi.

Det är viktigt att betona vad som återfinns i övrigt vad gäller nyanlända och validering. Det är inte rimligt att det för en person med en akademisk utbildning från ursprungslandet tar runt 7-8 år innan hen får sitt första jobb. Det går heller inte att bortse från att arbetsgivare är rädda för att anställa nya svenskar. Det är en fråga för både den lokala och statliga nivån att fundera över i rollen som stora arbetsgivare.

Arbetsmiljö

SKL avvisar förslag om riktade arbetsmiljöutbildningssatsningar för skyddsombud.

SKL anser att frågor som berör arbetsmiljöutbildning och dess innehåll, inriktning och omfattning bör skötas av berörda arbetsmarknadsparter för att kunna anpassas till verksamhet och specifika risker.

SKL avstyrker en ny myndighet för arbetsmiljöstrategi.

SKL beklagar att en stor andel anställda kommer att få sämre stöd och sjukvård genom att regeringen beskattar arbetsgivarbetald hälso- och sjukvård.

SKL avstyrker förslaget att föra in ytterligare parametrar såsom arbetsmiljökrav vid upphandling.

SKL saknar skrivningar om det partsgemensamma arbete som SKL koordinerar och som pågår mellan fack och arbetsgivare inom avsiktsförklaringen för friskare arbetsplatser.

Frågor som berör arbetsmiljöutbildning och dess innehåll, inriktning och omfattning bör skötas av berörda arbetsmarknadsparter för att kunna anpassas till verksamhet och specifika risker.

Det saknas en analys för motivet till en ny myndighet. SKL och arbetsmarknadens parter har redan i dag en utvecklad samverkan för att främja en god arbetsmiljö. Vad en ny myndighet, arbetsmiljöcentrum, ska göra som inte parterna redan gör är oklart.

Hälso- och sjukvård

SKL konstaterar att finansieringsprincipen ska gälla om tandvården införs som en del av hälso- och sjukvården.

SKL tillstyrker inriktningen för att åstadkomma en jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård. SKL uppskattar att Kommissionen lyfter fram vårdens viktiga roll i arbetet för att minska hälsoklyftorna och att arbeta hälsofrämjande och förebyggande.

SKL instämmer i att hälso- och sjukvården har en särskild roll att direkt påverka hälsa och överlevnad genom hälsofrämjande, förebyggande, behandlande och rehabiliterande jämlika och jämställda åtgärder och insatser.

SKL betonar vikten av att stärka den nära vården och samverkan mellan primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården för en god och jämlik hälsa.

SKL tillstyrker förslaget om att regeringen bör utveckla de nationella målen i grund- och specialistutbildningar samt fortbildning för vårdens professioner, vilket SKL saknar och tidigare har efterfrågat.

SKL anser att det är positivt att hälso- och sjukvårdens roll i främjandet av en jämlik hälsa lyfts fram. SKL anser att uppföljningen av hälsoläget på regional och lokal nivå kan vidareutvecklas. Möjligheten att samla registerdata för uppföljning av såväl hälsoläget som effekter av insatser är avgörande för ett strategiskt arbete för en jämlik hälsa. SKL är positivt till Kommissions förslag om en översyn av lagstiftningen för att möjliggöra samkörningar av data i syfte att utveckla verksamheten.

SKL är positiv till att utreda förutsättningar för regionala kompetenscentra inom landstingen för uppföljning och folkhälsobevakning. Det skulle möjliggöra för små landsting och kommuner där det idag kan vara en utmaning att klara detta på egen hand. Samverkan inom befintliga sjukvårdsregioner bör beaktas så att hälso- och sjukvården själv organiserar detta och uppbyggnaden följer samma framtagna modell som för modellen för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården.

SKL saknar att Kommissionens knappt berör den digitala utvecklingen och dess påverkan på arbetet för en jämlik hälsa när man i rapporten nämner digitaliseringen som ständigt skapar nya förutsättningar.

Ökad statlig styrning av lokal bostadspolitik

SKL avvisar att staten ska reglera hur kommunerna formulerar ägardirektiv och anvisar mark.

SKL avvisar att länsstyrelserna får ett tydligare uppdrag att övervaka buller och föroreningar, särskilt i storstadsområden.

SKL konstaterar att det är bostadsbolagens ägare, det vill säga kommunerna, som bestämmer hur verksamheten bedrivs. Det är kommunen som markägare som avgör hur mark anvisas. Sverige har en dysfunktionell marknad vad gäller bostäder, men det problemets lösning är inte ökad statlig styrning.

Att ge länsstyrelserna i uppdrag att skärpa tillsynen gentemot kommunerna och att ge Boverket och Folkhälsomyndigheten i uppdrag att sammanställa och sprida exempel på arbete med sociala konsekvensbeskrivningar, som kommunerna sedan länge gör,

framstår enligt SKL:s uppfattning inte som rätt väg att gå. Inte heller att uppmana kommunerna att bedriva en mer aktiv markpolitik än man redan gör eller låta se över ofta nyligen omarbetade ägardirektiv.

Konkret arbete kring hemlöshet och utestängning på bostadsmarknaden och vräkningsförebyggande arbete är också något som bedrivs i snart sagt alla kommuner.

SKL vill påpeka att avvägningar mellan olika allmänna intressen ska göras och görs i all fysisk planering där tillgången till parker och grönområden av god kvalitet nära bostäder generellt ges hög prioritet. SKL vill också påpeka att de större städerna sedan länge löpande följer människors exponering för riskfaktorer som buller och luftföroreningar och har handlingsprogram för att minska dessa faktorerers miljöpåverkan. Omfattande åtgärder görs också av kommunerna runt om i landet för att förbättra boendemiljöer och sociala förhållanden i särskilt utsatta stadsdelar och bostadsområden. Resurser har i stor omfattning allokeras för projekt och åtgärder som syftat till att forma långsiktigt hållbara livsmiljöer.

Demokrati och inflytande

SKL instämmer i kommissionens slutsats att vård, skola, omsorg och andra relevanta offentliga verksamheter ska ha ett icke-diskriminerande förhållningssätt.

SKL vill däremot påpeka att den obligatoriska utbildning i ett ”sådan förhållningssätt” som kommissionen föreslår täcks in av den värdegrund kommuner, landsting och regioner arbetar utifrån och särskilda fortbildningar i olika perspektiv.

Höjda punktskatter på alkohol, tobak och socker

SKL avstår från synpunkter på de statliga punktskatter kommissionen vill höja på alkohol, tobak och socker.

Historiskt kan hen konstatera att höjda skatter och förbud inte minskat konsumtionen nämnvärt, snarare bara förändrat anskaffningen. Det är naivt att tro att det inte finns något samband mellan höjda skatter på exempelvis cigaretter och ökad smuggling, som kommissionen hävdar.

Bidrag kontra egenförsörjning

SKL konstaterar att finansieringsprincipen ska tillämpas om kommuner, landsting och regioner berörs av förslagen inom socialförsäkringen och bostadsbidrag.

SKL avstyrker förslagen kring ekonomiskt bistånd.

SKL saknar ett tydligare resonemang kring vikten av egenförsörjning.

I alltför många familjer ”ärvs” bidragsberoendet, det vill säga barn till föräldrar som inte haft ett arbete fastnar även de i bidragsberoende. Att kunna försörja sig är i allra högsta grad en fråga om folkhälsa.

Försäkringssystemet är en grundtrygghet, men också en omställningsförsäkring. Det är inte rimligt att som kommissionen jämställa bidrag och inkomst sett till nivå. Syftet och inriktningen ska alltid handla om att stärka människors egna möjligheter till sysselsättning och därmed möjligheter att agera och generera ekonomiska resurser.

Kommissionens krav att se över riksnormen får ses som en acceptans av försörjningsstöd som stadigvarande inkomst. Det är tyvärr inte ett synsätt som främjar inträde eller återkomst i arbetslivet.

Barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd är extra utsatta. Att växa upp under ekonomisk utsatthet har betydande inverkan på barns hälsa och levnadsvillkor. SKL menar därför att det finns skäl att se över och stärka barnfamiljer med ekonomiskt bistånd, dock med avvägningen att arbete ger mer än bidrag, ur flera aspekter.

Ny statlig instans

SKL avstyrker att ett Råd för en god och jämlik hälsa inrättas.

Det torde ingå i regeringens ordinarie arbete att verka förebyggande mot våld, mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling. Ett nytt råd med 10 tjänstemän och 18 miljoner i startbudget känns inte motiverat när det finns en rad myndigheter som redan i dag har ansvar för ovan nämnda ansvarsområden.

Finansieringsmodeller med ett socialt investeringsperspektiv

SKL vill förtydliga att begreppet socialt investeringsperspektiv är något annat än sociala investeringar, eftersom begreppen kan blandas ihop. I en social investering finns även ett moment av risk, då man väljer att satsa resurser på något som man inte säkert vet kommer att leda till önskat utfall. Detta är av naturliga skäl inte önskvärt fören stor del av välfärdsinsatserna som erbjuds inom offentlig sektor. Därför ifrågasätter SKL användandet av begreppet ”socialt investeringsperspektiv” som i detta fall riskerar att styra fördelning av resurser och insatser felaktigt.

Angående Kommissionens resonemang om framtida effekter av satsningar bör framhållas att SKL arbetar med detta inom sociala investeringar. Att använda olika jämförelsealternativ för att skapa ett kontrafaktiskt scenario som ger underlag för en bedömning av utvecklingen om insatsen inte genomförts. SKL poängterar att även om det är svårt är det fullt genomförbart. På så sätt omfördelas resurserna från sena till tidiga insatser, från ”business-as-usual” till arbetssätt och metoder som visar på effekt över tid. Att därför också göra bedömningen att de satsningar som görs inom ramen för sociala investeringar inte hanterar de mer generella problemen med att räkna in framtida vinster i dagens budgetering är därför felaktig.

SKL ställer sig bakom och ser det som avgörande att det behövs finansiella förutsättningar och incitament på systemnivå, och att fortsatt stöd behövs för att utveckla nya finansiella modeller och ta vara på lovande initiativ.

Med anledning av att offentlig upphandling bör utvecklas som en metod att styra mot en god och jämlik hälsa, vill SKL påminna om möjligheten att använda utfallsbaserad upphandling, det vill säga att upphandla tjänster där ersättningen för tjänsten baseras på faktiskt levererat utfall.

Finansieringsprincipen

En stor andel av de 94 förslag som kommissionen lägger är kostnadsdrivande för SKL:s medlemmar. Kommissionen tycker inte det är meningsfullt att beräkna förslagen i termer av kostnader eftersom ”de helt enkelt inte är utformade på ett sådant sätt att meningsfulla beräkningar är möjliga”. Kommissionen anser att ”våra förslag har oftast inte den karaktären utan kan mer ses som rekommendationer till kommuner, landsting och regioner, och det blir därmed upp till varje huvudman att avgöra om de förslag vi lägger är lämpliga att utgå från i deras arbete”. Kommissionens egen värdering av arbetet bör bli vägledande för hur betänkandet hanteras. Det är dock anmärkningsvärt att en statlig kommission brister så uppenbart i respekt för den kommunala självstyrelsen och tar så lätt på finansieringsprincipen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§242

Dnr: 17/05977

Avtal 18 Mål och inriktning

Sammanfattning

”Mål och inriktning, Avtal 18” beskriver bakgrund och förutsättningar för avtalsrörelsen 2018 samt SKLs och Pactas bud till Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 21

att godkänna förslaget Mål och inriktning, Avtal 18.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§243

Dnr: 17/05948

Överenskommelse om utvidgad tillämpning av villkoren för Avgiftsbefrielseförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL

Sammanfattning

Överenskommelse avseende Avgiftsbefrielseförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL har 2017-11-22 träffats med Svenska Kommunalarbetsförbundet, OFRs förbundsområden Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård samt Läkare jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer. Överenskommelsen innebär att Avgiftsbefrielseförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL även ska kunna tillämpas för arbetstagare som är anställda hos arbetsgivare med medlemskap i Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, med avgiftsbestämd tjänstepension enligt Svenska kyrkans nytecknade tjänstepensionsavtal Kollektivavtal om tjänstepension, TPA 18 Svenska Kyrkan, (2017-05-11).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 22

att godkänna den preliminära överenskommelsen avseende utvidgad tillämpning av villkoren för Avgiftsbefrielseförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§244

Dnr: 17/05950

Premier för avtalsförsäkringarna AGS-KL, TFA-KL och Avgiftsbefrielseförsäkring

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting samt Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation har kommit överens med Svenska Kommunalarbetsareförbundet, OFRs förbundsområden Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård samt Läkare jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer om förslag på premier för avtalsförsäkringarna AGS-KL, TFA-KL och Avgiftsbefrielseförsäkring. Protokollet, daterat 2017-11-01, innebär att parterna är överens om att föreslå AFAs styrelse oförändrade premier för AGS-KL, TFA-KL och Avgiftsbefrielseförsäkringen under år 2018. Premierna för AGS-KL, TFA-KL och Avgiftsbefrielseförsäkringen föreslås fastställas till: 0,0 procent, 0,01 procent respektive 0,0 procent.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 23

att godkänna förslaget i överläggningsprotokoll, 2017-11-01, Förslag på premier för avtalsförsäkringarna AGS-KL, TFA-KL och Avgiftsbefrielseförsäkring.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§245

Information om ärenden gällande Överenskommelser mellan Staten och Sveriges Kommuner och Landsting

Sammanfattning

VD Vesna Jovic, Hans Karlsson och Per-Arne Andersson informerar om överenskommelserna mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§246

Dnr: 17/05296

Överenskommelse om handlingsplan för digitalisering i skolan mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting

Sammanfattning

En överenskommelse mellan Utbildningsdepartementet och SKL bereds för närvarande rörande digitaliseringsstrategin för skolväsendet. SKL:s kansli har ännu inte tagit del av något utkast till överenskommelsen.

Överenskommelsen avser att ge SKL i uppdrag att i samverkan med regeringen bryta ner de övergripande målen i digitaliseringsstrategin för skolväsendet till initiativ och aktiviteter, med målsättningen att stötta samtliga huvudmän i att uppnå strategins mål. Det framgår av regeringsbeslut fattat den 19 oktober 2017.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 25

att delegera till arbetsutskottet att fatta slutligt beslut om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§247

Dnr: 17/06011

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om Öppen förskola och svenskundervisning

Sammanfattning

En överenskommelse mellan Utbildningsdepartementet och SKL bereds gällande öppen förskola och svenskundervisning. Förbundet har ännu inte tagit del av något utkast till överenskommelsen. Regeringen föreslår i Budgetpropositionen för 2018 att resurser avsätts för att Sveriges Kommuner och Landsting ska kunna sprida goda exempel och ge kommuner vägledning i hur de kan samordna öppen förskola och insatser i bl.a. svenska under föräldraledigheten. Medel för satsningen: 5 mnkr/ år (2018-2020).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 26

att delegera till arbetsutskottet att fatta slutligt beslut om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§248

Dnr: 17/05956

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kortare väntetid i cancervården

Sammanfattning

Sedan 2009 har staten och SKL slutit överenskommelser om stöd till cancervårdens utveckling och det nationella arbetet genom Regionala cancercentrum (RCC) i samverkan. Genom insatserna har cancervården vidareutvecklats och stärkts vilket senast visats i Socialstyrelsens sammanfattande utvärdering av RCC. Uppföljningar av cancervårdens tillgänglighet har fram till 2015 visat att väntetiderna är långa och att de regionala skillnaderna är stora. Regeringen och SKL enades därför om en överenskommelse 2015 som första delen i en fyraårig satsning under beteckningen ”Varje dag räknas”. Den viktigaste åtgärden för att åstadkomma kortare väntetider och minska de regionala skillnaderna är att införa ett gemensamt nationellt system med standardiserade vårdförlopp. Det handlar i första hand om att förkorta vårdförloppet mellan att välgrundad misstanke om cancer föreligger till behandlingsstart.

Överenskommelsen för 2018 omfattar totalt 447 500 000 kronor avsett för olika insatser som syftar till att korta väntetiderna i cancervården och göra den mer jämlik.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 27

att för sin del godkänna överenskommelsen med staten om kortare väntetid i cancervården samt

att i en skrivelse informera landsting och regioner om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§249

Dnr: 17/05957

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om barnhälsovård m.m.

Sammanfattning

Rubricerad överenskommelse innehåller förutom barnhälsovård överenskommelser inom Patientsäkerhet, Sällsynta diagnoser, Läkemedel, Beredskap samt Främja uppföljningen inom Primärvården.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 28

att delegera till arbetsutskottet att fatta slutligt beslut om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§250

Dnr: 17/05971

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om professionsmiljarden

Ärendet utgår från dagens sammanträde.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§251

Dnr: 17/05972

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om personalmiljarder

Ärendet utgår från dagens sammanträde.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§252

Dnr: 17/05974

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om psykisk hälsa

Sammanfattning

Förslaget till överenskommelse för 2018 inom området psykisk hälsa bygger på tidigare års överenskommelser och är en fortsättning av det långsiktiga arbete som stimulerats av medel från staten och där SKL bidragit med utvecklingsstöd till kommuner och landsting/regioner. Överenskommelsen omfattar totalt 1 414 Mkr för att stimulera utvecklingen varav 1 364 Mkr ska fördelas till kommuner och landsting/regioner för att möjliggöra, enskilt eller i samverkan, fortsatt långsiktig hållbart utvecklingsarbete inom området. Resterande 50 Mkr avsätts till SKL för fortsatt utvecklingsstödande arbete och administration samt för att fortsätta stödja utvecklingen av strukturen för kunskapsspridning och kunskapsutveckling.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 31

att delegera till arbetsutskottet att fatta slutligt beslut om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§253

Dnr: 17/05976

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om patientmiljard

Sammanfattning

Målet med överenskommelsen om en patientmiljard 2018 är att bidra till utvecklingen av tillgängligheten till primärvården och samordningen av patienternas vårdinsatser. Satsningen ska främja huvudmännens förutsättningar för att förbättra tillgängligheten till primärvården samt en mer patientcentrerad vård genom samordning, kontinuitet och helhetssyn. Överenskommelsen inriktas mot införandet av en förstärkt vårdgaranti inom primärvården samt att stödja införandet av patientkontrakt.

Överenskommelsen för 2018 omfattar totalt 1 000 000 000 kronor. Av de totala medlen är 980 000 000 kronor avsedda som stimulansmedel till landstingen. Fördelning av medlen sker i relation till befolkningsandel, baserad på befolkningsunderlaget den 31 december 2017. Överenskommelsen omfattar också 9 000 000 kronor till SKL för arbetet med väntetidsdatabasen och 9 000 000 kronor för utvecklingsarbetet med patientkontrakt.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 32

att för sin del godkänna överenskommelsen med staten om patientmiljard samt

att i en skrivelse informera landsting och regioner om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§254

Dnr: 17/05978

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om nationella kvalitetsregister

Sammanfattning

Hösten 2011 tecknade staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) en överenskommelse om en gemensam satsning för att utveckla de Nationella Kvalitetsregistren. Redan innan denna satsning fanns finansierade landstingen ett flertal register och stödfunktioner. Syftet med denna särskilda satsning har varit att ytterligare utveckla kvalitetsregistren så att dess potential för vårdens utveckling kan realiseras.

Mot bakgrund av att satsningen 2012-2016 avslutades tecknade Socialdepartementet och SKL en överenskommelse för 2017 som syftade till att ge kvalitetsregister och registerhållare förutsättningar att bibehålla den utveckling som åstadkommits under de senaste åren inom ramen för satsningen på kvalitetsregister. En översyn av nuvarande kvalitetsregistersystem har genomförts 2017. Översynen beskriver bland annat hur kvalitetsregistren tydligare ska vara en integrerad del i ett nationellt hållbart system för kunskapsstyrning och uppföljning av svensk hälso- och sjukvård samt ett viktigt stöd för att uppnå jämlik hälsa och resurseffektiv vård och omsorg. Översynen har använts som underlag till överenskommelsen för 2018.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 33

att för sin del godkänna överenskommelsen med staten om nationella kvalitetsregister samt

att i en skrivelse informera landsting och regioner om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§255

Dnr: 17/05397

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om Försäkringsmedicinska utredningar för 2018

Sammanfattning

SKL och Regeringen har haft en överenskommelse om att genomföra försäkringsmedicinska utredningar i form av särskilt läkarutlåtande om hälsotillstånd (SLU) och teambaserad medicinsk utredning (TMU) under perioden 2010-2017 där samtliga landsting/regioner har tillhandhållit utredningar samt en överenskommelse om en pilotverksamhet med 7 landsting om att genomföra Arbetsförmågeutredningar (AFU) 2013-2016.

I mars 2014 beslutade regeringen om direktiv till en utredning med uppdrag att utreda och lämna förslag till hur behovet av kvalificerade försäkringsmedicinska utredningar inom relevanta socialförsäkringsområden ska tillgodoses. Där föreslogs att landstingen ges ett lagstadgat ansvar för att utföra de försäkringsmedicinska utredningarna. Betänkandet har remitterats och en övervägande del av remissinstanserna tillstyrker förslaget. Frågan om de försäkringsmedicinska utredningarna ligger dock i ”gränslandet” mellan Socialförsäkringsbalken och Hälso- och sjukvårdsregleringen samt innefattar koppling till andra lagstiftningsområden. Det har därför konstaterats att vissa lagtekniska lösningar som föreslogs i betänkandet behöver ses över och omarbetas. I väntan på att en ny lagstiftning på detta område träder ikraft tecknas denna överenskommelse som gör det möjligt för alla landsting att genomföra de tre utredningsformerna.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 34

att för sin del godkänna överenskommelsen med staten om Försäkringsmedicinska utredningar för 2018 samt

att i en skrivelse informera landsting och regioner om överenskommelsen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§256

Dnr: 17/04368

Överenskommelse om samverkansformer mellan SKL och vård- och omsorgssektorn samt personlig assistans för att förebygga korruption och otillbörlig påverkan

Sammanfattning

På initiativ från SKLs tidigare VD så har SKL, Vårdföretagarna Almega och Arbetsgivarföreningen KFO med stöd av Institutet Mot Mutor (IMM) utarbetat ett förslag till överenskommelse om samverkansformer för att förebygga korruption och otillåten påverkan. Dokumentet inkluderar de verksamheter inom vård, omsorg och personlig assistans som bedrivs enligt hälso- och sjukvårdslag (HSL), socialtjänstlagen (SOL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) men kan också omfatta vård enligt annan lag.

Målsättningen med dokumentet är att det skall fungera som en praktisk hjälp för att göra rätt genom exempel och etisk vägledning. En förhoppning med dokumentet är också att det ska tjäna som underlag för diskussioner och arbete inom sektorn kring värderingar och etiska dilemman.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 35

att underteckna överenskommelsen om samverkansformer mellan SKL och vård- och omsorgssektorn samt personlig assistans för att förebygga korruption och otillbörlig påverkan.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§257

Dnr: 17/00001

Anmälningar för kännedom 2017-12-15

Anmälningar för kännedom 2017-12-15

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landstings beslut

Styrelsen beslutar i ärende 36

att lägga anmälningar för kännedom, punkterna 1-4, till handlingarna.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§258

VD informerar

VD informerar bland annat om Inera, kansliets arbete med digitalisering och medarbetarundersökningen.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§259

Förbundets priofrågor

Sammanfattning

Den här månaden informerar Gunilla Glasare, chef för avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad, om förbundets priofrågor *Klimat* och *Infrastruktur för vidgade arbetsmarknadsregioner*.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§260

Inför besök från Teracom

Ärendet utgår från dagens sammanträde.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting

2017/§261

Ett samhällsnät för ökad krisberedskap, besök av Åsa Sundberg och Anders Molnar, Teracom

Ärendet utgår från dagens sammanträde.